

Hoge commissaris te Djakarta (Lamping) aan minister van Uniezaken en Overzeese Rijksdelen (Van Maarseveen), 3 okt. 1950

Voor Van Maarseveen persoonlijk, mede voor Stikker en Schokking persoonlijk.

Hedenmiddag had ik de in mijn SP 33 aangekondigde bespreking met de UNCI, waarbij Gieben en Schürmann tegenwoordig waren. Ik begon met haar in te lichten omtrent de sterke verontrusting vermeld in Uw 312 en vroeg vervolgens of de UNCI bereid zou zijn in te gaan op een dezerzijds thans tot haar te richten verzoek om de Indon. Reg. en mij tot een bespreking uit te nodigen. Het door alle drie de UNCI-leden eenstemmig gegeven antwoord luidde, dat de UNCI op dit moment niet bereid was enige bijzondere demarche te ondernemen. Als redenen hiervoor werden de volgende overwegingen genoemd:

1. De UNCI dringt reeds sedert ruime tijd bij de Indon. Reg. aan op aanvaarding van haar bemiddeling en blijft daarmee ook voortgaan. Aan het door de UNCI gedane aanbod en aan de daarop gevolgde correspondentie en besprekingen was echter geen publiciteit gegeven. Een nieuwe stap zou derhalve alleen dan zin hebben, indien deze met publiciteit gepaard ging.
2. Publiciteit op dit moment zou echter de ernstige nadelen medebrengen, dat
 - a. de Ambonezen in de kampen officiële bevestiging zouden krijgen van de in gang zijnde strijd op Ambon, hetgeen hen tot uitbarstingen zou kunnen verleiden en de moeilijkheden der Nederlandse officieren vergroten;
 - b. de Indonesische Regering zich voor haar binnenlands prestige verplicht zou kunnen achten de bemiddeling van de UNCI van de hand te wijzen, hetgeen de vrijheid van handelen van de UNCI op een later gunstiger moment zou prejudiciëren.

Tegen een voorstel tot wapenstilstand had de UNCI dezelfde bezwaren en daarenboven de tegenwerping, dat het voor iedereen duidelijk was dat noch de Indon. Reg., noch de RMS, gesteld dat deze laatste voor de UNCI bereikbaar zou zijn, thans op een dergelijk voorstel zou ingaan, weshalve zodanig voorstel het gezag van de UNCI slechts zou kunnen ondermijnen. De UNCI was derhalve van oordeel, dat het beter was af te wachten tot de Indon. Reg. een officiële bekendmaking zou doen omtrent de krijgsverrichtingen op Ambon, van welke bekendmaking de UNCI aannam, dat zij de vorm zou krijgen van een binnenkort te verwachten aankondiging, dat Ambon volledig in handen van de RI was. Indien publiciteit in die vorm zou plaatsvinden, zouden de reacties van de Ambonese militairen in de kampen waarschijnlijk minder gevaarlijk uitvallen. Zodra bedoelde publicatie had plaatsgehad, zou het tijdstip zijn aangebroken waarop ik mij hetzij tot de Indon. Reg., hetzij tot de UNCI zou kunnen wenden met het verzoek de terugkeer der Ambonese militairen naar Ambon te regelen. Op dat moment zou de UNCI tot medewerking in nader te bespreken vorm bereid zijn. Overeengekomen werd tenslotte dat de UNCI en ik elkander wederkerig van alle nieuwe ontwikkelingen op de hoogte zullen houden.

De bezwaren van de UNCI tegen publiciteit op dit moment worden door mij volledig gedeeld. Hieruit volgt, dat ik meen de Minister-President te mogen ontraden het door hem overwogen openlijke beroep op Natsir te doen.